

Statistikansvarig myndighet:
Skogsstyrelsen

2023-11-21
Version: 1

KVALITETSDEKLARATION

Återväxternas kvalitet

Ämnesområde

Jord- och skogsbruk. Fiske.

Statistikområde

Produktion i skogsbruket

Produktkod

JO0311

Referenstid

Referensperioden är tre avverkningssäsonger. Resultat presenteras genomgående som glidande treårsmedeltal baserat på säsong (1/7–30/6) avverkningen genomfördes.

Detta innebär att de föryngringsavverkningar som inventerats och ligger till grund för resultatet som presenteras år 2023 avverkades 2014/2015–2016/2017 i Götaland och Svealand¹ och 2012/2013–2014/2015 i Norrland.

¹ I inventeringen tillhör Torsby kommun landsdelen Södra Norrland eftersom kommunen p.g.a. klimatiska- och jordmåns-skäl tillhör området som inventeras sju år efter avverkning. Med samma motivering tillhör Dalarnas län landsdelen Södra Norrland. Redovisning av resultaten sker dock enligt 1.2.4 Redovisningsgrupper och följer den indelning som Skogsstyrelsen vanligen använder i redovisning av skoglig statistik.

Innehållsförteckning

KVALITETSDEKLARATION	1
Återväxternas kvalitet.....	1
Ämnesområde.....	1
Statistikområde.....	1
Produktkod.....	1
Referenstid.....	1
Statistikens kvalitet	3
1 Relevans.....	3
1.1 Ändamål och informationsbehov.....	3
1.1.1 Statistikens ändamål.....	3
1.1.2 Statistikankvändares informationsbehov.....	3
1.2 Statistikens innehåll.....	3
1.2.1 Objekt och population.....	3
1.2.2 Variabler.....	3
1.2.3 Statistiska mått.....	3
1.2.4 Redovisningsgrupper.....	3
1.2.5 Referenstider.....	4
2 Tillförlitlighet.....	4
2.1 Tillförlitlighet totalt.....	4
2.2 Osäkerhetskällor.....	4
2.2.1 Urval.....	4
2.2.2 Ramtäckning.....	4
2.2.3 Mätning.....	4
2.2.4 Bortfall.....	4
2.2.5 Bearbetning.....	5
2.2.6 Modellantaganden.....	5
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig.....	5
3 Aktualitet och punktlighet.....	5
3.1 Framställningstid.....	5
3.2 Frekvens.....	5
3.3 Punktlighet.....	5
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	5
4.1 Tillgång till statistiken.....	5
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik.....	5
4.3 Presentation.....	5
4.4 Dokumentation.....	5
5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet.....	6
5.1 Jämförbarhet över tid.....	6
5.2 Jämförbarhet mellan grupper.....	6
5.3 Sammanvändbarhet i övrigt.....	6
5.4 Numerisk överensstämmelse.....	6
Allmänna uppgifter	6
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik.....	6
B Sekretess och personuppgiftsbehandling.....	6
C Bevarande och gallring.....	6
D Uppgiftsskyldighet.....	6
E EU-reglering och internationell rapportering.....	7
F Historik.....	7
G Kontaktuppgifter.....	7

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Inventeringen syftar till att ge data till kontinuerlig uppföljning av skogspolitikkens miljö- respektive produktionsmål vid föryngringsavverkning och föryngring. Syftet i denna statistikprodukt är att beskriva återväxternas kvalitet ur produktionssynpunkt.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken utgör främst ett strategiskt underlag och användare är näringsidkare inom skogsbruket, forskare inom skogsföryngring samt utredare på olika myndigheter som Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet.

1.2 Statistikens innehåll

De mest centrala målstorheterna:

1. Andel av avverkad areal som uppfyller kraven på återväxtens kvalitet enligt 6§ SVL.
2. Andel markberedd areal presenterat som andel av avverkad areal.
3. Använda föryngringsmetoder presenterat som andel av avverkad areal.
4. Föryngringarnas genomsnittliga täthet presenterat som antal huvudstammar per hektar uppdelat på trädslag.

1.2.1 Objekt och population

Objekten är föryngringsavverkningar större än 0,5 hektar. Populationen utgörs av alla föryngringsavverkningar, undantaget föryngringsavverkningar i ädellövskog.

1.2.2 Variabler

Variablerna som samlas in avser beskriva ståndort, markberedningsmetod, föryngringsmetod, huvudplantor och betningsskador på huvudplantor. För detaljerad information se fältinstruktion för återväxtuppföljning på Skogsstyrelsens webbsida <https://www.skogsstyrelsen.se/statistik/statistik-efter-amne/atervaxternas-kvalitet/> under relaterade dokument.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av beräknade värden på statistiska storheter som andel av avverkad areal och antal per hektar.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Materialet redovisas uppdelat på landsdelarna:

- Norra Norrland = AC och BD län
- Södra Norrland = Z, Y och X län
- Svealand = AB, C, D, U, T, S och W län
- Götaland = E, H, K, G, F, I, O, N och M län

Materialet redovisas även uppdelat på ägarkategorierna:

- Enskilda ägare = fysisk person, dödsbon och bolag som inte är aktiebolag.
- Övriga = staten, statsägda aktiebolag, övriga allmänna ägare, privatägda aktiebolag samt övriga privata ägare

1.2.5 Referenstider

Referensperioden är tre avverkningssäsonger. Resultat presenteras genomgående som glidande treårsmedeltal baserat på säsong (1/7–30/6) avverkningen genomfördes.

Detta innebär att de föryngringsavverkningar som inventerats och ligger till grund för resultatet som presenteras år 2023 avverkades 2014/2015–2016/2017 i Götaland och Svealand² och 2012/2013–2014/2015 i Norrland.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten anses totalt sett vara god. Resultaten presenteras som glidande treårsmedeltal för att kunna redovisas på landsdelsnivå.

2.2 Osäkerhetskällor

Eftersom återväxtuppföljningen är en stickprovsundersökning är resultaten behäftade med urvalsfel. Det kan också förekomma andra typer av felkällor, till exempel registreringsfel, mätfel med mera. Dessa felkällor minimeras genom inbyggda valideringskontroller i registreringsapplikationen samt regelbundna kalibreringsövningar i fält. Alla inventerare skall enligt Skogsstyrelsens miljöledningssystem delta på minst en kalibreringsövning per år.

2.2.1 Urval

Återväxtuppföljningen genomförs som stickprovsundersökning. Urvalsramen är alla anmälningar om föryngringsavverkning och ansökningar om tillstånd för avverkning i fjällnära skog som inkommer till Skogsstyrelsen.

Objekten ska ha en avverkad areal som överstiger 0,5 hektar och som har föryngringsavverkats sex år respektive åtta år innan inventering för Södra respektive Norra Sverige. Av dessa lottas ett visst antal ut för återväxtuppföljning.

För inventeringssäsong 2022/2023 lottades 472 objekt ut för undersökning. Lottningen sker PPS (Probability Proportional to Size) mot avverkningens areal, stratifierat på landsdelar (Norra Norrland, Södra Norrland, Svealand och Götaland) och markägarkategorierna enskilda och övriga. Det innebär att stora objekt har större sannolikhet att bli utlottade än små objekt, samtidigt som varje hektar i urvalsramen har lika stor chans att bli utlottade.

Skattning för inventeringssäsongerna 2020/2021 – 2022/2023 baseras på ett totalt bruttourval av 1 416 objekt varav 1 363 objekt blev inventerade.

2.2.2 Ramtäckning

Populationen består av alla föryngringsavverkningar större än 0,5 hektar, undantaget avverkningar i ädellövskog. Lottningen sker bland alla anmälningar om föryngringsavverkning och ansökningar om föryngringsavverkning.

2.2.3 Mätning

Utförs av inventerare som en kombination av mätningar och bedömningar i fält enligt instruktioner i fältmanual. Inför varje inventeringssäsong genomgår alla inventerare kalibreringsövningar med syfte att minimera olikheter i mätningar och bedömningar.

2.2.4 Bortfall

² I inventeringen tillhör Torsby kommun landsdelen Södra Norrland eftersom kommunen på grund av klimatiska- och jordmånsskäl tillhör området som inventeras sju år efter avverkning. Med samma motivering tillhör Dalarnas län landsdelen Södra Norrland.

I Återväxtuppföljning förekommer två typer av bortfall.

1. Bortfall som beror på att marken har övergått till annan markanvändning.
2. Bortfall på grund av ”Annan orsak” såsom fel avverkningsår eller att inventeringen inte har kunnat utföras på grund av resursbrist eller andra yttre omständigheter.

Bortfallstypen 1 innebär att objektet egentligen inte ingår i populationen, föryngringsavverkningar. De avverkade objektens urvalssannolikhet kompenseras i efterhand utifrån bortfallsfrekvensen.

Bortfallstypen 2 är den vanligaste bortfallstypen och brukar svara för cirka 85 procent av alla bortfall. Bortfallet kan bero på ett antal orsaker bland annat att inventeringen förhindrats av till exempel sjukdom eller resursbrist.

2.2.5 Bearbetning

Vid registrering sker såväl kontroller av giltiga värden som sambandskontroller. Som en följd av detta uppstår få fel vid registreringen.

Beräkningen sker i en kvalitetskontrollerad databas och i statistikprogramvaran R utan större manuellt arbete, vilket i sin tur minimerar osäkerhetsfaktorer.

2.2.6 Modellantaganden

Vid skattningsförfarandet antas att bortfallstypen 1 ovan är lika frekvent bland bortfallstypen 2 som i övriga delar av populationen. Om detta överensstämmer med sanningen eller inte vet vi inte.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Ingen preliminär statistik presenteras.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden är cirka 8 månader.

3.2 Frekvens

Statistik presenteras årligen.

3.3 Punktlighet

Resultat publiceras enligt publiceringsplan vecka 47.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras på Skogsstyrelsens webbplats <https://www.skogsstyrelsen.se/statistik/statistik-efter-amne/atervaxternas-kvalitet/> i form av ett statistikfaktablad och i en offentlig statistikdatabas. I samband med detta läggs även en statistiknyhet upp på Skogsstyrelsens webbplats.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Vissa möjligheter till ytterligare bearbetning av statistik finns som till exempel andel godkända föryngringar vid bortseende av lövträd.

4.3 Presentation

Presentation sker i form av tabeller, diagram och kortare textkommentarer.

4.4 Dokumentation

Lindén, P. Vormek, H. 1998. Polytax - ett inventeringssystem för uppföljning av skogspolitiken. Statistisk undersökningsdesign. Statistiska centralbyrån, Avdelningen för miljö och lantbruksstatistik. 1998:1, 10 sidor.

Anon. 2017. Instruktion för fältinventering vid Återväxtuppföljning. Skogsstyrelsen, Jönköping.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

God jämförbarhet över tiden.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Redovisningen har god jämförbarhet mellan grupper.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

Sam användning kan vara aktuell framför allt med Skogsstyrelsens tidigare återväxttaxeringar samt med statistik från Riksskogstaxeringen.

Jämfört med tidigare inventeringar av återväxtkvalitén efter föryngring är skillnaderna i inventeringsmetodik små och bör inte föranleda några problem vid jämförelse med statistik från Återväxtuppföljningen.

5.4 Numerisk överensstämmelse

God överensstämmelse. Inga brister är observerade.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Återväxtuppföljningen ingår i Sveriges officiella statistik.

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

C Bevarande och gallring

Ingen gallring av primärdata förekommer.

En kopia av all statistikredovisning i form av statistikfaktablad förvaras hos Kungliga biblioteket och levereras till Riksarkivet.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99).

E EU-reglering och internationell rapportering

EU-reglering saknas.

F Historik

Skogsvårdsorganisationen har sedan början av 1960-talet samlat in information om återväxternas kvalitet och följt upp miljöhänsynen vid föryngringsavverkning sedan början av 1990-talet. För att utöka analysmöjligheterna samt skapa ett rationellare inventeringssystem sammanfogades dessa uppföljningar i ett system, kallat R-Polytax, 1998. R-Polytax har genomförts i hela landet med årliga inventeringar från 1999.

Systemet reviderades 2008 och bytte namn till Polytax. Begreppet ”Polytax P5/7” har dock ansetts svårbegripligt för utomstående och från och med 2015 gäller den nya benämningen ”Återväxtuppföljning”.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet: Skogsstyrelsen

Kontaktperson: Magnus Martinsson

E-post: magnus.martinsson@skogsstyrelsen.se

Telefon: 060-55 31 64